Sinonimi: Verbascum montanum Gris. — Verbascum Schraderi Mey.

Narodni nazivi: beloperka — divizna — divlji tabak — jetrna trava — kraljevska svića — lepuh — lepušina — lučnik — margetica — papeževa sveča — svečnik — sviječnjak — široki lopuh — vučji rep — vunavka.

{rokbox title=|Divizma| }images/stories/ljekovitobilje/154-divizma.jpg{/rokbox}
Opis biljke: dvogodišnja je, često i do 2 m visoka biljka, uspravne stabljike, pokrivena kao i listovi gustim vunastim dlakama. Prve godine razvija samo prizemne listove, dok druge godine potjera stabljiku. Listovi su krupni i debeli, duguljasto-jajasti; listovi pri dnu stabljike imaju peteljku i veći su, dok su oni na stabljici manji i bez peteljke, tj. sjedeći. Cvjetovi su skupljeni u gornjem dijelu stabljike u dugi klas, žute su boje s bijelo ili crvenkasto vunastim prašnicima.

{rokbox title=|Divizma| }images/stories/ljekovitobilje/154-divizma2.jpg{/rokbox}
Miris i okus: miris svježe biljke ili cvjetova nije baš ugodan, no cvjetovi, naprotiv, kada su osušeni, mirišu poput meda. Okus biljke je slatkast i sluzast.

Vrijeme cvatnje: od početka srpnja, tokom čitavog ljeta, sve do kraja jeseni.

Stanište: raste na neplodnim, suhim i kamenitim tlima, na sunčanim šumskim čistinama, uz rubove puteva te na pjeskovitim tlima uz rubove rijeka i potoka.

Ljekoviti dijelovi biljke: sabiru se cvjetovi bez čaške (Flores Verbasci), a pučka se medicina služi i listovima (Folia Verbasci) i korijenom. Cvjetovi se smiju brati samo po suhom i sunčanom vremenu. Cvjetovi se moraju brzo sušiti, u hladu na prozračnom mjestu, a još je bolje potpuno ih osušiti na umjetnoj toplini u blizini ne prevrućeg štednjaka. Pošto osušeni cvjetovi jako navlače vlagu, moraju se odmah nakon sušenja spremiti u dobro zatvorene staklene posude. Droga se čuva i u potpuno zatvorenim posudama nad vapnom na tamnom i suhom mjestu. Neprikladno spremljeni suhi cvjetovi brzo potamne i postanu neupotrebljivi. Korijen divizme kopa se rano u proljeće, prije nego biljka počne zeleniti.

Listovi se sabiru neposredno nakon cvatnje, također samo po sunčanom vremenu.

Ljekovite i djelotvorne tvari: čitava biljka sadrži biljnu sluz. Ona se uz bijeli (br. 12) i crni sljez (br. 87) ubraja u ljekovito bilje s najobilnijim sadržajem sluzi. Cvjetovi osim toga sadrže do 10 % šećera i eterično ulje. U listovima i korijenu dokazani su, uz sluzaste i gorke tvari, jedan saponin i mineralne tvari, čitava biljka sadrži i neke još pobliže neopisane saponine.

Ljekovito djelovanje: cvjetovi su sastavni dio prsnog čaja (Species pectorales). Upotreba te droge u pučkoj medicini u cijelosti je priznala i naučna medicina. Pučka medicina založila se s pravom ne samo za upotrebu cvjetova, ona vidi ljekovito djelovanje i u upotrebi čitave biljke, tj. cvjetova, listova i korijena. Upravo punovrijedni sastav ljekovitih tvari i to sluzi, gorkih tvari i saponina u svim tim biljnim dijelovima, čini ljekovitost ove biljke tako mnogostranom. Čaj je jedan od najboljih prirodnih lijekova za upalna oboljenja dišnih puteva, bilo da se radi o promuklosti, kašlju, kataru bronha, bronhitisu ili hripavcu.

Naročito je prikladan čaj od divizme za liječenje suhih katara, vezanih uz jaki podražaj na kašalj. Naročito ublažuje i liječi suhi kašalj, koji nastupa u večernjim i noćnim satima. Za te noćne napade kašlja potrebno je čaj zasladiti medom i pripremiti ga u termos-bocu kako bi se u slučaju potrebe mogao odmah uzeti. Ljekovita moć divizme da ublažuje bolove i da djeluje protiv upala, ima dobar utjecaj i na dva daljnja područja liječenja: za liječenje kataralnih oboljenja želuca i crijeva i za umirenje grčeva probavnih organa.

Nadalje, ova ljekovita biljka služi za liječenje upalnih i gnojnih rana, apscesa, oteklina nakon udara, kožnih čireva, mokrih lišaja i ostalih upalnih i bolnih kožnih oboljenja.

Primjena u pučkoj medicini: lagani uvarak listova i cvjetova rado se upotrebljava u pučkoj medicini kao klistir. Svježi listovi mogu se upotrijebiti izravno kao povoj na svježe rane. Korijen posjeduje lagano svojstvo da steže pa, ako se pije lagano kuhan u crvenom vinu, umiruje proljev, a ako je proljev povezan s vrućicom, uzima se voda umjesto vina. Taj uvarak dobro služi kod prijeloma ili unutarnjih ozljeda, a s dodatkom meda omiljeni je ljekoviti napitak kod kašlja. Lagano popareni cvjetovi divizme, zavijeni u platneni rupčić prethodno namočen u uvarak, odličan su oblog protiv svih upala očiju, a time se mogu ublažiti, i čak izliječiti, upale kože i čirevi i bolno pečenje hemeroida. Ako se cvjetovi i listovi sitno izrežu, zgnječe i dobro pomiješaju s medom, brzo je pripremljen oblog koji izvlači bol i hladi opekotine.

Lagani oparak cvjetova i listova rastvara, čisti i ublažuje bolove kod svih gnojnih rana, udarenih i otečenih mjesta, apscesa, kožnih čireva, mokrih lišajeva i ostalih kožnih nečistoća.

Cvjetovi divizme stavljeni u rakiju (šaka cvjetova na litru rakije) sredstvo su za masažu dijelova tijela, oboljelih od gihta i reumatizma.

Stari recept protiv hemeroida: uzme se 10 do 15 g u prah smrvljenog i dobro prosušenog korijena divizme, doda se 1 žutanjak i toliko pšeničnog brašna da se dodatkom maslinova ulja dobije masa poput tijesta, te se iz toga ispeku male okruglice. One pomažu kod hemeroida, ako se kroz najmanje mjesec dana dnevno na tašte pojedu 3 do 4 komada.

Svježe sabrani cvjetovi divizme stave se u staklenu posudu, posuda se dobro zaveže i stavi na sunce. Uskoro istekne uljna tekućina koja služi za masažu kod bolova gihta i reumatizma i brzo ih ublažuje. Ovo se ulje može primijeniti i u liječenju rana tako da se kapa na vanjske rane te se pusti da se tekućina osuši na rani ili se kod unutarnjih rana (krvarenja) uzima čajnom žlicom. Ulje mora biti uvijek svježe, naročito kod unutarnje upotrebe.

Primjena u liječenju životinja: cvjetovi i listovi lagano se prokuhaju u vodi te se ocijeđena tekućina daje životinjama koje kašlju, jer to rastvara sluz i ublažuje bolove.

Loše potkovanom konju koji šepa, nakon što je izvađen čavao, veže se na ranu zdrobljena biljka divizme.

Iz povijesti i mitologije: divizma se već odavna pojavila u mitu, pričama i povijesti. Dioskurid je hvalio divizmu, ali se ne zna na koju je pri tom mislio od mnogobrojnih vrsta koje uspijevaju u južnoj Evropi. U starom je Rimu bila divizma toliko cijenjena, da je rimski liječnik Marcellus

Empiricus, koji je u svojem djelu sabrao sve medicinsko znanje onoga vremena, izvještavao kako se divizma smije sabirati samo sa začaranim riječima. I u katoličkom vjerovanju divizma nalazi značajno mjesto pa su, npr. seljaci, posvećenim grmićem, u kojem je obavezno bila i divizma, dimili na Ivandan svoje domaćinstvo kako bi u njemu, prema praznovjernom shvaćanju, ostalo sve zdravo. Kod svih srednjovjekovnih autora, kao npr. Paracelsusa, Mattiolija, Fuchsa i dr., divizma je uvijek spominjana s priznanjem.

Napomena: osim opisane vrste, za dobivanje droge služe i srodne vrste divizme, npr.:

1) Verbascum phlomoides L. — divizma obična s velikim žutim cvjetovima i

2) Verbascum thapsiforme Schrader.

Obje vrste dolaze i u našim područjima, često u velikom mnoštvu, naročito na sunčanim položajima i kamenitim staništima.

Vrsta divizme sa sitnim cvjetovima ne dolazi u obzir kao ljekovita biljka (Verbascum nigrum L.) pa je ne treba sabirati.

